

- Livet er mer enn arbeid, sier Merete Bergström (51). Aftenposten møtte henne og Barbro Jonassen (66) på kjøpesenteret CC Vest i Oslo. De kjenner seg ikke igjen i uttalelsene til Spekter-direktør Anne-Kari Bratten. FOTO: MONICA STRØMDAHL

Flere kvinner reagerer på Spekter-direktør Anne-Kari Brattens utspill om deltidsarbeid.

- Vi kjenner ingen som jobber deltid for å få tid til å shoppe

INNENRIKS

HILDE BJØRHOVDE
SIGURD BJØRNESTAD
INGEBORG MOE
HARALD STOLT-NIELSEN

I et intervju i **Dagens Næringsliv (DN)** sier administrerende direktør Anne-Kari Bratten i arbeidsgiverorganisasjonen Spekter at mange kvinner vil ha tid for seg selv i stedet for å jobbe mer.

Kvinner må jobbe mer, er oppfordringen både fra statsminister Erna Solberg og NHO-sjef Kristin Skogen Lund. Men hvorfor jobber langt flere kvinner enn menn deltid?

- Det er mange kvinner der ute som vil ha tid for seg selv. De vil heller gå og shoppe på CC Vest enn å jobbe. Det er ikke bærekraftig, sa Bratten.

«Rich, white girl»-problem

- Det må ikke bli en del av kvinnekampen å slippe å jobbe, sier Spekter-sjef Anne-Kari Bratten. Hun synes kvinner bør jobbe heltid når de har helse og mulighet til det.

Hun har fått mye oppmerksomhet etter at hun i forbindelse med NHOs årskonferanse tirsdag uttalte i **Dagens Næringsliv** at kvinner må prioritere jobb fremfor shopping og egentid.

- Det jeg tok opp, var at kvinner

Fakta

Kvinner og deltid

- Det ferskeste Arbeidslivsbarometeret viser hvilke grunner kvinner og menn oppgir for å jobbe deltid. Der kommer det frem at helse er den viktigste grunnen både blant kvinner og menn. Flere kvinner enn menn oppgir derimot ønsket om mer fritid som en årsak.
- Andelen kvinner (15-74 år) som jobbet heltid, utgjorde 63,1 prosent i 2016. Kvinner som jobbet deltid, utgjorde 36,9 prosent i 2016, viser tall fra Statistisk sentralbyrå. Andelen som jobber ufrivillig deltid, har gått ned. Dette er deltidsansatte som ønsker å jobbe mer. Kvinner utgjør mesteparten av denne gruppen, ifølge SSB.
- Av de 57.000 som hadde forsøkt å få lengre arbeidstid i 3. kvartal 2017, var det 42.000 kvinner og 15.000 menn. Over halvparten av dem ønsket heltidsarbeid. Fra 3. kvartal i 2016 til 3. kvartal i 2017 gikk tallet på deltidsansatte ned med 16.000, nærmere bestemt 9000 blant menn og 7000 blant kvinner.

som ikke har noe spesielt omsorgsansvar, likevel jobber deltid og mange lar seg forsørge av en mann. Vi må gjøre oss økonomisk selvstendige og være gode forbilder for våre døtre og nieser, sier hun.

Hun sier hun har fått flere meldinger fra folk som er enige enn uenige med henne. Mange har sagt at det er bra noen tør å ta opp temaet, fordi det blir en viktig diskusjon i årene fremover.

Bratten peker på statistikk som viser at jo flere barn en kvinne har, jo mer sannsynlig er det at hun har deltidsstilling, mens menn jobber mer jo flere barn de har.

- En undersøkelse fra Arbeidsforskningsinstituttet viser at når mannens inntekt øker, er det en sterk sannsynlighet for at kvinnen velger deltid. Dette er ikke bærekraftig, fastslår hun.

At man skal ha vaskehjelp og au pair for å få hverdagen til å gå opp, sier hun er det mest tøvette hun har hørt.

- Det er ekstremt elitistisk, et typisk «rich, white girl»-problem. De fleste norske kvinner er ikke i nærheten av å tenke tanken. De er mer opptatt av å hente i barnehagen og få turnusen til å gå opp, sier Anne-Kari Bratten.

LO: - Bratten sporer av

LO-nestleder Peggy H. Følsvik er enig med Bratten om at flest mulig kvinner må ut i arbeidslivet og jobbe heltid, hun er derimot

Bente Nesse (54) jobbet deltid da barna var små. Det var for å få hverdagen til å gå opp. FOTO: MONICA STRØMDAHL

LO-topp Peggy H. Følsvik mener årsaken til at mange kvinner jobber deltid er for få heltidsstillinger.

uenig med Spekter-direktørens begrunnelse for hvorfor kvinner jobber deltid.

– Jeg mener Bratten sporer ganske langt av når hun tar utgangspunkt i en virkelighet som jeg tror mange kvinner som jobber deltid, ikke kjenner seg igjen i, sier Følsvik.

Mange deltidsstillinger og få heltidsstillinger mener LO-nestlederen er årsaken til at mange kvinner jobber deltid.

– Dette er typisk i helse- og omsorgssektoren, men også i varehandel- og servicebransjen. Det lyses ikke ut heltidsstillinger, noe som skaper en deltidskultur, forklarer hun.

Følsvik mener andelen kvinner som jobber deltid for å ha mer egen tid, er svært liten. Uttalelsene til Bratten mener hun er negativt for selve debatten.

– Mitt poeng er at det er ganske

Spekter-direktør Anne-Kari Bratten synes det er paradoksalt at kvinner uten småbarn jobber mer deltid enn de med småbarn.

bortkastet energi å snakke om disse problemene på en slik måte som Bratten gjør her. Det skaper en debatt som latterliggjør et viktig tema.

Prioriterte barna

Uttalelsene til Bratten har skapt debatt. På kjøpesenteret CC Vest på Oslos vestkant onsdag formiddag treffer Aftenposten påfallende mange helsearbeidere. I tillegg er det mange pensjonister der.

– Livet er mer enn arbeid, sier Merete Bergström (51). Hun er på CC Vest for å møte en tidligere kollega. Hun bor på Skedsmokorset og jobber 80 prosent som miljøterapeut i Skedsmo kommune. Hun kjenner seg ikke igjen i beskrivelsen av kvinner som jobber deltid for å kunne shoppe på CC Vest. Hun jobbet selv deltid da hennes tre barn var små.

– Jeg kunne lage middag og bruke tid med dem. Etter mitt verdisyn

brukte jeg deltiden til mer tid med ungene, ikke til selvreisering, sier Bergström.

Bergström sier mannen hennes også kunne tenkt seg deltid.

– Men det ble jeg som gjorde det, fordi jeg tjente minst, sier hun.

Bergström møter sin tidligere kollega Barbro Jonassen (66) med en klem. Hun har jobbet på sykehjem i 30 år.

– Det Bratten sier er helt sykt! Ingen som jobber deltid i helsesektoren, har råd til å dra hit bare for å shoppe, sier Jonassen.

Bratten i Spekter sier til DN at hun ikke har trent, vært på jentetur til europeiske storbyer eller vært på spa. Jonassen synes ikke det høres bra ut.

– Selv vi som jobber deltid i helsesektoren, har muligheten til en jentetur til utlandet. Det gjelder bare å spare litt, sier Jonassen. Hun har bodd på Ullern hele sitt liv.

– Jeg kjenner ingen som jobber deltid for å få tid til å shoppe på CC Vest, legger hun til.

Setter helsen først

Seniorforsker Cathrine Egeland ved Arbeidsforskningsinstituttet var i 2013 en av forskerne bak en rapport om deltid på oppdrag fra arbeidsgiverorganisasjonen Spekter og arbeidstagerorganisasjonen Fagforbundet. Den viste at valget om å jobbe deltid for kvinner først og fremst handlet om hensynet til egen helse. Deltid er for mange en måte å kunne stå lenger i jobb på, påpeker hun.

– Omtrent 80 prosent av deltiden er frivillig, og den viktigste årsaken som kvinner oppgir, er hensynet til egen helse. Som nest viktigste årsak oppgis hensynet til familie og familielogistikk. Det handler ikke nødvendigvis om at kvinnene er veldig opptatt av husvask, men at tiden som brukes på jobb, ikke oppleves som verdt det mål mot verdien av andre sider ved livet, sier Egeland.

Det ferskeste Arbeidslivsbarometeret viser hvilke grunner kvinner og menn oppgir for å jobbe deltid. Der kommer det frem at helse er den viktigste grunnen blant kvinner og menn. Undersøkelsen viser imidlertid at flere kvinner enn menn oppgir ønsket om mer fritid som en årsak.

– Fritid er en årsak til at noen kvinner arbeider deltid, men det er ikke viktigste. Våre undersøkelser viser dessuten at det ikke hjelper med informasjonskampanjer om at kvinnene vil tape økonomisk på det. Det vet de fleste allerede, sier Egeland.

Vanskelig å få heltidsjobb

Bente Nesse (54) er sykepleier ved Martina Hansens Hospital i Bærum. Vanligvis er hun ikke mye på CC Vest. Sandvika Storsenter er «hennes» senter.

– Mulighetene til å jobbe deltid er et gode. Jeg jobbet deltid da barna var små for å få hverdagen til å gå opp, sier hun.

Nesse nevner også at det er vanskelig å få full stilling ved sykehusene. Bruk av deltid er nødvendig for å få turnusen til å gå opp. – I tillegg er

det fysisk krevende å jobbe som sykepleier og det er belastende å veksle mellom nattarbeid og dagarbeid, sier hun.

– Kvinner må få velge fritt

Økonomiprofessor Mari Rege ved Universitetet i Stavanger har forsket mye på norsk arbeidsliv og småbarnsliv. Hun deler Anne-Kari Brattens bekymring for at mange kvinner velger deltid.

– Men vi kan ikke begynne å moralisere over dem som velger å jobbe deltid. Kvinner må få velge fritt. Vi må heller se på det strukturelle – hva vi kan gjøre for å gi kvinner bedre incentiver til å jobbe mer, sier Rege.

Hun mener at mange kvinner tjener for lite på å jobbe mer og peker på at de har jobber med lavere lønn og mindre prestisje. Mange av jobbene som er dominert av kvinner, er dessuten veldig krevende jobber, hvor man må være på hele tiden, der det er lite fleksibilitet og få utviklingsmuligheter.

Samfunnsøkonomen kjenner ikke til at det finnes forskning som viser at kvinner bryr seg mer om fritidsaktiviteter enn menn. SSBs tidsbruksundersøkelse viser at menn bruker litt mer tid på fritid enn kvinner.

– I tillegg til å gjøre mer husarbeid, er kvinnen ofte administratoren hjemme. Det kan også være en årsak til at kvinner velger deltid.

Rege peker også på at det å være lenge hjemme med barna i foreldrepermisjon kan få betydning for kvinners videre karrierer.